

Psychologische zorg terugbetaald. Of toch niet ?

Stef Joos

Co-voorzitter Uppsy-Bupsy

Voor iedereen?

Het stond in alle kranten, er werd hoera geroepen op de radio en in de journaals op televisie: “voortaan zouden mensen psychologische hulp vinden voor 4 of 11 euro per sessie. En er werd jubelend aan toegevoegd dat de psycholoog ‘vrij toegankelijk’ was; er was geen verwijfsbrief meer nodig”.

Dat klinkt fantastisch. Maar het klopt maar ‘een beetje’.

Het is immers niet zo dat iemand zomaar een psycholoog kan bellen, zoals je dat bijvoorbeeld bij een huisarts of tandarts doet, om een afspraak te maken. Nee, een cliënt kan zijn psycholoog, als hij recht wil hebben op dat beperkt tarief, niet meer vrij kiezen.

Hij zal op een of andere manier te weten moeten komen welke psycholoog binnen zijn regio de kans kreeg (of greep) om binnen het nieuwe systeem te werken. Het is immers zo dat psychologen niet zelf bepalen of ze cliënten terugbetaling gunnen; per regio zullen slechts een beperkt aantal psychologen mogen meedoen. Dat heeft te maken met het feit dat het budget dat de overheid voorziet voor terugbetaling, hoewel het wat groter werd, nooit zal volstaan om elk consult bij een psycholoog terug te betalen.

Wat het ook wat lastig maakt is dat de cliënt alleen een psycholoog kan kiezen in een bepaalde regio. Het is niet zoals het altijd was: vroeger kozen mensen vaak voor een psycholoog omdat ze van anderen hoorden dat die hen goed geholpen had. Dat ze daar soms een eindje voor moesten rijden, deerde dan niet echt. Dat wordt nu minder vanzelfsprekend; terugbetaling is alleen mogelijk bij psychologen in de eigen “zorgregio”.

8 sessies

Maar goed, eens je dan die “geconventioneerde psycholoog” (want zo heet dat dan) gevonden hebt, wordt je duidelijk gemaakt dat je in een eerste fase recht hebt op 8 terugbetaalde sessies. Hoewel, een echt recht is het niet. Want je kan alleen genieten van het verlaagd tarief als je het geen probleem vindt dat de psycholoog, met andere mensen zoals bijvoorbeeld je huisarts, contact neemt om samen een soort ‘plan’ te bespreken: daar zou dan in vermeld worden wat je tot bij die psycholoog brengt en hoe hij je denkt te gaan helpen.

Het is juist dat aspect van de regels rond die terugbetaling dat een aantal psychologen erg boos maakt. Want zeggen zij : “het feit dat mensen weten dat het feit dat ze naar een psycholoog gaan en dat al wat ze daar vertellen veilig is en met niemand gedeeld wordt, is juist erg belangrijk”. Erg veel mensen bezoeken psychologen zonder dat hun huisarts dat weet. Dat is ook niet zo raar: de

huisarts is vaak de vertrouwenspersoon van een heel gezin en wordt vaak ervaren als iemand die 'erg dicht bij hen' staat, wat het delen van sommige zorgen soms moeilijker maakt.

Juist daarom zal zeker niet elke psycholoog 'willen' meedoen. Voor velen is het beroepsgeheim heilig.

Daarnaast hebben psychologen het ook moeilijk met het feit dat de overheid beslist in hoeveel sessies zij mensen moeten helpen. Een psychologische begeleiding laat zich erg moeilijk voorspellen: heel wat mensen kunnen op 8 of zelfs minder sessies best geholpen worden, maar bij heel wat mensen blijkt het toch allemaal wat ingewikkelder te liggen.

Als je een been breekt, kan de dokter zeggen hoelang het zal duren voor die gips er weer af kan. Als je je angstig voelt, is het veel lastiger om uit te vlooien wat dat juist betekent binnen jouw leven en verhaal en laat 'herstel' zich niet zo makkelijk voorspellen.

20 sessies

Maar wacht; er was toch sprake van 20 sessies per jaar als dat noodzakelijk was? Heb ik daar dan geen recht op als 8 sessies niet volstaan?

Misschien. Als de psycholoog, in samenspraak met een arts, oordeelt dat er bij die cliënt sprake is van een "onderliggende aandoening". Dat is in de regeling wat mistig geformuleerd maar eigenlijk lijkt dat te betekenen dat je, als je recht wil hebben op 20 sessies, moet aanvaarden dat er opnieuw iemand bij je 'zoeken naar zorg' wordt betrokken. En dat je beschouwd wordt als "iemand" die ziek genoeg is om... recht te hebben op gespecialiseerde zorg".

Want wie dan zogenaamd zulk een onderliggende aandoening heeft, 'verhuist', bij wijze van spreken, van de eerstelijnspsychologische zorg, naar de gespecialiseerde zorg. Dat kan betekenen dat je bij een andere psycholoog opnieuw moet beginnen. Een psycholoog dan die binnen dit systeem beschouwd wordt als iemand die gespecialiseerde zorg kan bieden.

Het wordt best ingewikkeld, niet?

Ook rond die regeling dreigen trouwens heel wat psychologen af te haken. Psychologen denken niet vaak en graag in termen van 'aandoeningen' en weten dat het juist de band is die ontstaat tussen de psycholoog en de cliënt die helpend is. Hoe vaker mensen worden doorverwezen, hoe meer mensen uit de zorg vallen, dat is bekend.

En andermaal; hoeveel cliënten zullen het 'normaal' vinden dat er plots een psychiater aan boord gehesen wordt? Hoeveel psychologen zullen bereid zijn een tweede keer hun 'beroepsgeheim' over boord te gooien?

Besluit

Wat in de media jubelend aangekondigd werd, is veel complexer en minder makkelijk toegankelijk dan het voorgesteld werd.

Het wordt voor cliënten en psychologen 'een hoop gedoe'.

Voorlopig is het moeilijk te voorspellen hoeveel psychologen willen meedoen in dit systeem omdat ze een hoop vrijheid inboeten en omdat het beroepsgeheim dat velen erg cruciaal vinden, onder druk

gezet wordt. Bovendien is het voor zelfstandigen wel erg vreemd dat ze “moeten solliciteren en geselecteerd worden om te mogen meedoen”.

Zo is het ook het moeilijk te voorspellen hoeveel cliënten, eens ze weten wat dat voor hen betekent, beroep zullen doen op terugbetaling.

Dat er nog heel veel werk is om psychologische zorg echt vrij toegankelijk te maken is wel duidelijk. En dat heel wat zorg zal moeten geboden worden zonder terugbetaling is dat ook.